

Christus fuit indutus, chlamys appellata, eaque coloris coccinei, seu purpurei. S. Isidorus Pelusiota in Epistola quadam ita scribit¹: « Ludibrii vestis de terreno omni imperio ac principatu tanquam ludicro triumphavit. Verum Domino imposita, robur ac vires contraxit, atque ad imperium a successione immune progressa est: Conveniebat enim eam, cum vel Christum dumtaxat contingenisset, atque ipsius fimbria extitisset, firmam ac stabilem effici. » Toletus distinguens inter purpuram antiquam et hanc, quæ nostratisbus in uso est, inquit²: « Attendum est autem purpuram proprie esse pisces ex genere concharum, liquorum rem habentem in faecibus, tinctis lanis maxime aptum, de quo Plinius, lib. ix, cap. xxxvi. Vestis autem hoc tincta liquore, purpura dicitur, regum vestimentum et ornamentum. Est etiam granum fruticis, dictum coecus, cuius meminit Plinius, lib. xi, cap. viii, quo tinguntur etiam vestes et similem habent colorem purpurae. » Lucas Brugensis ait³: « Coccus granum fruticis cuiusdam, inficiens vestes, colore rubro et supra modum grato, quem nos vocamus scarlattum. Hic quia proxime ad colorem purpureum accedit, milites volentes Iesu, tanquam dire flagellato ob regnum usurpatum, illudere, coccineam chlamydem loco purpure ipsi circumposuerunt. Quia affectati regni accusatus fuerat, milites, quo sunt ingenio petulant, Cæsaris monarchiae studiosos se declarantes, et Iudeis quoque gratificari cunientes, flagellationi addiderunt a se cogitatum illusionis genus gravissimum, quo ita ornarunt eum tanquam regem, ut tanquam vilem et miserum deturbarint, pudefecerint et cruciarint, exprobrata ei ambitione, quasi regnum hujus mundi affectasset, nec assequi potuisset. » Sed merito cum S. Leone dici hic posse videtur⁴: « Quid non ad victoris (seu potius Regis nostri) gloriam ingenium tuum reperit, quando in honorem transierunt triumphi, etiam instrumenta supplicii? » Hæc enim purpura Christo per ludibrium imposta, perpetuum regni sui denotabat stabilimentum. Unde nunquam per omnia saecula recepit, vel recipiet purpura majorem honorem, nec unquam vivacius regium demonstrabit insigne, quam in hac occasione, in qua humeris imposta fuit illius Dei, de quo S. Joannes ait⁵: *Sciens Jesus, quia omnia dedit ei Pater in manus.* Unde in die passionis suæ adimpletum fuit illud propheticum oraculum⁶: *Ego autem constitutus sum Rex ab eo super Sion montem sanctum ejus; Dominus dixit ad me: Filius meus es tu, postula a me et dabo tibi Gentes hereditatem tuam, et possessionem tuam terminos terræ.* Ad hoc dominium, ut suo loco dicetur,

6. — *Nobis sacramentum salutis operabantur* Considerandus quoque est amor excessivus, quem nobis in hac veste purpurea exhibuit, siquidem hic dolor præ cunctis aliis ardenter exprimit charitatem, dicente Ruperto Abbatem⁷: « Sed et quod chlamydem coccineam cum illuderetur, non dedigimus est circumdari sibi, numquid non congruit illi, qui propter nos in passione sua fungebatur ministerio charitatis. Coccus enim coloris ignei, qui in tabernaculo Domini offerri et in veste sacerdotali bis tinctus jubetur assumi, geminam significat dilectionem Dei et proximi, qua sit, ut quicquid offerimus, ignitum, et quasi bene coloratum coram divinis placeat conspectibus. » Dionysius Carthusianus pariter in hoc roseo colore ardenter, Christi erga salutem nostram miratur amorem inquiens⁸: « Purpureo indumento pro illusione indui non negavit, ut nos vestibus gloriæ, et dupli stola vestiamur. » Rupertus Abbas aliam quamdam hujus chlamydis in hæc verba insinuat congruentiam⁹: « Regi nostro chlamydem coccinea bene congruebat, ut ipso habitu se illum esse ostenderet, qui in lege significabatur per vitulam rufam, ejus corpus jubeatur extra castra cremari, et cinis ejus in aqua eum hyssopo super populum aspergi. »

7. — *Nobis sacramentum salutis operabantur.*

¹ S. AMB., in Ps. cxviii, 17. — ² S. AUG., in Catena D. Thom. — ³ S. BONAV., in Medit. — ⁴ APOC., v, 9. — ⁵ RUP. ABBAS, l. III in Joan. — ⁶ DION. CART., in Joan. — ⁷ RUP., ib.

Lucas Brugensis circa hanc vestem quamdam valde utillem tangit moralitatem, dicens¹: « Veste coccinea passus est se illudi, primum quidem, ut pro abusu vestium nostro satifaceret, deinde ut etiam stolam glorie nobis promeretur. » Josephus Hebreus de rege quodam Phœnicie, qui Saturnus nominabatur, refert, quod cum proprium filium suum falsis diis suis in sacrificium offerre cogeretur illum purpura vestiverit, per hoc insinuare volens, victimam illam non vulgarem, sed regiam esse. Quænam vero æterno Patri dignior offerri hostia poterat filio ipsius? Voluit igitur hanc victimam non solum esse coronatam, sed insuper purpura adornari, utpote quæ simul victima est et sacerdos, ut bene observat Beatus Laurentius Justinianus, inquiens²: « Sacerdotalem in veste purpurea, quæ pontificibus et regibus congruit, insinuat dignitatem. In ea toties illuditur Christus, qui secundum ordinem Melchisedech verus est Pontifex, quoties qui præsunt in Ecclesia, honores ab hominibus querunt, pretiosarum vestium apparatus nitent; dominatum sibi in clero vindicant, et transitoris prosperitatibus delectantur. Nempe teste Domino, qui mollibus vestiuntur, in domibus regum sunt. Ubi, oro, mutato habitu, illusus est Christus. Nonne in domo Herodis regis, et Pilati grædis. » Paulo post vero idem Patriarcha aliam quamdam ab hac purpura desumptam tradit moralitatem, inquiens: « In plateis itaque præsumendum male viventi, et in Ecclesia temporalia lucra querentium, ac superbie fastu tumentium, mystice Christus in purpura illuditur. » Hugo Cardinalis similiter per milites Pilati, malos intellectus Prelatos, qui inimico infernali per avaritiam, et ambitionem deserviunt³. Per chlamydem vero coccineam, qua Christum vestiunt, intelligendos esse dicit consanguineos et cognatos, qui ab ipsis ad ministerium sacrum promoventur, ad contumeliam et illusionem: quia tales communiter malum habere solent exitum, contra quos adducit verba illa Michææ⁴: *Va qui ædificatis Sion in sanguinibus et Jerusalem in iniurietate.*

DISCURSUS XI.

ARUNDINIS CHRISTI MANIBUS INSERTÆ, QUA ET CAPUT EJUS PERCUTIEBANT, MYSTERIA ENUCLEANTUR.

IDEA SERMONIS. — 1. Loco sceptri datur in manu Christi arundo in derisionem. — 2. De hac arundine nulla in sacris litteris reperiunt vaticinia. — 3. Ludibrii arundinis additus fuit dolor acerbissimus in percussione capit. Acceptatio arundinis a Christo fuit actus admiranda virtutis et obedientie. Quinam percutiant caput Christi arundine. — 4. Arundo est symbolum peccatorum et hypocitarum. — 5. Arundo

¹ LUC. BRUG., in Matt. — ² B. LAUR. JUST., de Trium. Christi agoniz. — ³ HUGO CARD., in Marc. — ⁴ MICH., III, 10.

contraria est serpentibus. — 6. Arundo illa fuit vera figura Synagogæ. — 7. Judæi ob ludibrium et percussionem arundinis, in summas inciderunt calamitates.

Posuerunt arundinem in dextera ejus. Matth., xxvii, 29.

4. — Insatiabilis Judæorum malignitas, non solum in suppliciis ad Christum cruciandum adventis, verum etiam in derisionibus et ludibriis, manifeste se prodidit siquidem non illis sufficiebat, quod oculos ei obvellassent, fædis sputis conspurrassent vultum, pungentibus spinis tempora coronassent, ac lacera purpura ejus contexissent humeros, sed insuper loco ridiculi sceptri, arundinem quamdam manu ejus dextera inseruerunt: *Posuerunt arundinem in dextera ejus.* Porro qualis haec arundo fuerit, Lucas Brugensis ex Levino Lemmo in haec verba declarat¹: « Libro de Herbis biblicis cap. 27 de hac arundine in hunc scribit modum: « Arundinis plures sunt differentiæ. Una species est levore perpolita enodis, nullisque distincta geniculis, aut internodiis, quæ typha palustris vocatur, qualis Christo pro sceptro regali in manum tradita, in affectati regni ludibrium. Est huic stirpi, sceptri regalis, aut Imperiori forma, cujus cæmentium durarum fere palmarum altitudine, ac crassitudine pollicari, densa, compactaque lanugine stipatur, quam si manu aut digitis demulceas, holosericum, aut villosam quamdam congeriem contrectare te credas, quæ tamen post aliquot dies dissolvitur in pappas, atque in diffusam lanuginem evanescit. » Salmeron pariter sensu litterali adhærescens, quo fine hoc sceptrum Christi dexteræ imposuerint, his verbis declarat²: « Inuria Christo illata fuit, ponere arundinem in manu ejus dextera pro sceptro, ad significandum, quod ut arundo caret medulla, et nucleo, ita Christus et intellectu, et regnum ejus carere firmitate et soliditate, et mere esse illusorium. » Merito igitur de Judaismo dici potest, *Notas facite ad inventiones ejus.* Siquidem tale quoddam ludibrii genus adivenit, quale fuit illud coronæ spinea ludibrium, hactenus inauditum, et ne imaginatione quidem apprehensum.

2. — De aliis quidem injuriis et cruciatibus aliqua vel in antiquo, vel in novo testamento reperiuntur vaticinia, at vero de hac arundine nulla uspiam fit mentio. De captivitate prophetavit Jeremias dicens³: *Captus est in peccatis nostris. De colaphis:* *Dabit percutient se maxillam.* De flagellis⁴: *Fui flagellatus tota die, et castigatio mea in matutinis.* De coronatione⁵: *Egredimini et videte filia Sion Regem Salomonem in diadema, quo coronavit eum mater sua.* De clavis, manus, et pedes ejus perfo-

¹ LEV. LEM., de Herbis biblicis a Luc. Brug. citat. — ² SALMER., t. X. tr. 30. — ³ THREN., IV, 40. — ⁴ ID., III, 30. — ⁵ Ps. LXXII, 14. — ⁶ CANT., III, 11.

rantibus : *Foderunt manus meas et pedes meos. De ignominia societatis latronum¹ : Cum sceleratis reputatus est. De potu aceti et fellis² : Dederunt in escam meam fel, et in siti mea potaverunt me aceto. De vulnera lateris, per lanceam aperti³ : Videbunt in quem transfixerunt. At vero ubinam reperiemus propheticum aliquod oraculum, quod vel a longinquo remotam hujus contumeliae faciat mentionem. Est enim ludibrium quoddam, quod omnem humanam, etiam pessimam imaginationem, longe superat, estque inventio quædam inaudita, ab invidi serpentis sagacitate contra gloriam Christi excogitata, ut deinceps, tanquam homo cerebri expers et fatuus, nullam apud auditores fidem haberet, quod quia Herodes per vestem album Christo quasi stulto impositam obtinere non potuit, hanc excogitarunt arundinem. Illis temporibus, ut Lanspergii observat, caput stultorum arundine percutere solebant, ut per hoc insinuarent, quod sicut arundo interius inanis est, et vacua, ita quoque ipsi caput habeant omnis judicii, et cerebri expers. In Apocalypsi, S. Joannes apostolus Angelum quemdam vidit, qui cum arundine quidem, sed pure aurea et solida cœlestem metiebatur Hierosolymam⁴ : *Mensus est civitatem de arundine aurea. Quod si igitur spiritus angelici ad metiendo muros civitatis Dei (in qua thronum suum habet⁵ : *Dominus in cœlo sedes ejus*) sunt adhibiti, iidemque ob summam reverentiam, ad mensurandum cœlum arundine quidem, usi sunt, sed aurea, id est, ex pretiosissimo et nobilissimo metallo facta, qua fronte hodie vilissimi lictores et carnifex huic eidem regi gloriae, ponendo per ludibrium in manu ejus vacuam et valem arundinem loco sceptri et cum eadem pœnissimum diadema spineum percutiendo, insultare præsumunt? « Dehonstantes arundine dexteram, » inquit Ludolphus Carthusianus, « quæ cœlum regit et terram, et per hoc signantes regnum, quod sibi usurpavit, dicendo se regem, ad modum arundinis esse vacuum et infirmum, ac ipsum regno vacuum, non attendentes, quod ipse dixerat, reguum suum non esse de hoc mundo. »**

3. — *Huic autem arundinis, loco sceptri dexteræ impositæ, ludibrio, tormentum quoddam et dolor acerbissimus adjunctus fuit, siquidem ut S. Marcus ait⁷ : *Percutiebant caput ejus arundine. Qua de re Dionysius Carthusianus ita meditat⁸ : « Percusserunt caput ejus cum arundine, ut imprimerent illas spinas punctivos sacratissimo capiti ejus, quo facto coepit sanctissimus sanguis ejus ex diversis divini capitum vulneribus, quasi ex vivis et puris simis fontibus copiosissime emanare, et per benedictum vultum ejus descendere, ita ut tota facies ejus gratiosissima sanguine perfundetur. »**

¹ ISA., LIII, 12. — ² PS. LXVIII, 22. — ³ JOANN., XIX, 37. — ⁴ APOC., XXI, 15. — ⁵ PS. X, 5. — ⁶ LUD. CARTH., p. 1. — ⁷ MARG., XV, 19. — ⁸ DION. CART., in Matt.

« Compassionem et intentissimam considerationem « hæc exigunt, et expositione non indigent, quis « enim hæc diligenter perpendens, poterit dulcisimo agno, innocentem Filio Dei non compati et « ejus amore non affici, et ad sustinenda adversa « non animari. » Porro a principio arundinem hanc per ludibrium manibus imposuerunt, postea vero, eadem e manibus erecta, coronam spineam profundius et validius capiti infixerunt, ut dolores acerbissimi renovarentur. Actus quidem heroicæ virtutis erat, quod Christus se per ludibrium acutissimis spinis coronari permetteret, at vero quod arundinem, velut ludicum sceptrum, in manus suas libenter acceptarit, et cum eadem in capite percusi voluerit, actus quidam virtutis fuit longe admirabilior : cum enim quis verbi alicuius contumeliosi injuriam naturaliter summo cum sensu displicentiæ percipiat, majori utique cum repugnantia arundinem capiti suo frangendo incussam admittet. Vide igitur ad quantam mansuetudinem patientissimus Salvatoris nostri animus pertigerit. Poterat enim ipse respuere arundinem, eamque acceptare nolle, et tamen libenter eamdem in manus assumpsit, et ad eum modum tenuit, prouti derisores volebant; imo et eamdem libenter restituit reposcentibus, tametsi pœnissimam coronam spineæ vulnera per arundinem illam renovanda, et exacerbanda esse sciret. Ecce tibi invictam patientiam, cum profundissima obedientia simul conjunctam ; *Humiliavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem*, Simon de Cassia ait⁹ : « Qui vulgarem favorem captare contendunt, aut aliquos a Dei vertate flectunt, aut deveniunt a justitia, arundine caput Christi percutiunt. » Beda, super Marcum scribens, ait¹⁰ : « Hæc tunc fecere milites Pilati. Hæc usque hodie faciunt hæretici, et pagani, milites utique diaboli. Quia enim caput Christi Deus, caput ejus percutiunt, qui eum Deum esse verum denegant. Et quia per arundinem scriptura solet confici, quasi arundine caput Christi feriunt, qui divinitati ipsius contradicentes, errorem suum confirmare auctoritate Scriptura conantur. » Idipsum quoque legitur apud S. Anselmum in Commentariis super Matthæum.

4. — *Percutiebant caput ejus arundine. Percusserunt caput ejus cum arundine, ut imprimerent illas spinas punctivos sacratissimo capiti ejus, quo facto coepit sanctissimus sanguis ejus ex diversis divini capitum vulneribus, quasi ex vivis et puris simis fontibus copiosissime emanare, et per benedictum vultum ejus descendere, ita ut tota facies ejus gratiosissima sanguine perfundetur.*

¹ PHIL., II, 8. — ² SIM. DE CASSIA, I. XIII. — ³ BEDA, in Marc. — ⁴ ISA., LIII, 4. — ⁵ MATT., XI, 17.

sunt instabiles peccatores, hi enim se ab omnino modico tentationis vento agitari permittunt, suntque extrinsecus speciosi, intus vero ob omni gratia pace et quiete vacui, quia non est pax impiorum. Nomen habent, quod vivant, et mortui sunt, « Arundinem mox ut aura contingit, » inquit S. Gregorius¹, « in partem flectit, per quam carnalis animus de signatur. » Hugo Cardinalis per arundines interpretatur hypocrita² : « Arundo » inquit « significat hypocritam, qui extra nitet, intus est vacuus » S. Hilarius inquit³ : « In arundine homo talis ostenditur, de gloria sæculi, vitæ sue inanitate speciosus fructu veritatis cavus, exterior placens, et nullus interior, ad omnem ventorum motum, id est, immundorum spirituum flatum movendus. » Paulus de Palatio omnes mortales ab Adamo descendentes, arundinibus similes esse dicit⁴ : « Omnes mortales, » inquit « qui ex Adam nascimur, arundines sumus, et ut Dei verbis utar, sumus calamitus quassatus. » His igitur omnibus expositionibus suppositis, quis est qui non videat, arundinem hanc in manibus Redemptoris positam, universum prefigurasse genus humanum, quod potenti ipsius manu valde indigebat, ut a fauibus mortis, peccati, et inferni redimeretur? Enimvero Christus ab hac arundine tres præcipue recepit contumelias, quarum prima fuit, quod illam per ludibrium in manu tanquam sceptrum scenicum portarit. Secunda, quod caput illius cum eadem percutsum fuerit. Tertia deinde, quod cum eadem arundine Christo in Crucis patibulo pendentem fel, et acetum propinatum fuerit. Hæc autem improperia et cruciatus, Christus nobis totidem beneficis recompensavit varia redimento, et expiando peccata a nobis commissa. Et quidem felle, quod per arundinem Christi ori admotum fuit, expiavit peccata linguae et gulæ. Per capitum percussionem, arundine factam, peccata malarum cogitationum. Arundinem vero manu sua portando illa expiavit peccata, quæ operibus committuntur. S. Laurentius Justinianus hoc considerans mysterium, ait⁵ : « Cohærent frequenter simul honorum temporalium affluentia, et principandi amor. Hoc indicavit Mediator, qui illudi voluit, sicut in corona spinea, ita et in arundineo sceptro. Merito terrena dignitas arundini comparatur, quæ exterritus viret, et tamen infructuosa, intusque inanis est et vacua. Quis in aspectu primo potentum sæculi non appeteret fastum. Quicquid in ipso est, arridere atque virescere creditur. Accede autem proprius, diligenter considera, quantis intus agitetur curis, quale etiam foris proferat germen, utique inutile, et cito peritum. Infæcundi prorsus sunt, qui dominantur, et vacui tanquam arundines, infæcundi aliis, sibi ipsis autem vacui.

¹ S. GREG., in Catena. — ² HUG. CARD., in Matt. — ³ S. HILAR., c. 11 in Matt. — ⁴ PAUL. DE PAL., ib. — ⁵ S. LAUR. JUST., de Triumph. Christi agon.

5. — *Posuerunt arundinem in dextera ejus. Porro tam Hebræi quam milites Romani, hoc inani sceptro eum deridere intendebant, eo quod se regem esse declarasset. At vero ut Origenes ait⁶ : « Calamus ille mysterium fuisse sceptri vani, et fragilis, super quem incumbebamus omnes prius, quam crederemus sceptrum maligni. » Erat quoque hæc arundo vera synagogæ figura, quæ posita in manus Christi tanquam sceptrum scenicum, trans-*

⁶ S. ATHAN., de Pass. et Cruce. — ⁷ TOL., ann. 3 in cap. 19 Joan. — ⁸ S. ATHAN., q. ult. ad Ant. — ⁹ SALM., t. X, tr. 10. — ¹⁰ JOAN., XII, 3. — ¹¹ ORIG., tr. 35 in Matt.

mutata est in sceptrum verum ; siquidem prosterendo et dissipando hebraismi regnum, sublime Ecclesie regnum stabilivit, et erexit, de quo Psalmista prædixit¹ : *Dominabitur a mari usque ad mare et a flumine usque ad terminos orbis terrarum. Coram illo procident Æthiopes, et inimicetus terram ligent : adorabunt eum omnes reges terræ, omnes gentes servient ei.* Unde Albertus Magnus ait² : « Hæc autem arundo regnum est Judæorum, in quo Rex fuit Dominus : jam vacuum ac fragile, et transferendum ad alios significabat. » Quid enim Synagoga sine Christo aliud erat, præterquam arundo quædam omnis boni expers et vacua ? Jam enim eo redigenda erat, ut templum, sacrificia, sacerdotium, et legem pariter amitteret³ : *Peccatum peccavit Jerusalem, propterea instabilis facta est.* Porro figuræ, et prophetæ veteris Testamenti ad venturum ordinabantur Messiam, erantque umbræ illorum, quæ in novo eventura erant, Altare illud, super quo arietum, agnorum similiumque animalium offerebantur sacrificia, non sine causa vacuum erat : *Ipsum altare non erat solidum, sed intus vacuum.* Hæc autem arundo, in dexteram hujus regis nostri posita, facta est solida, medulla plena : id est Synagoga transmutata est in Ecclesiam, loco Prophetarum jam habet Apostolos, loco sacrificiorum Sacramenta, loco figurarum veritatem, ac denique invicem litteræ spiritum obtinet. Et sicut virga Moysis omnes devoravit virgas magorum Pharaonis, ita hoc Christi sceptrum, omnia alia sceptræ destruxit, siquidem, ut diximus, verificatum est illud oraculum⁴ : *Adorabunt eum omnes Reges terræ. Regnum tuum regnum omnium sæculorum, et dominatio tua in omni generatione, et generationem.*

7. — Posuerunt arundinem in dextera ejus. Simon de Cassia supplicium a Deo populo Hebreo, ob hujus sceptri ludibrium, hujusque arundinis super spineam coronam percussionem, immissum, in hæc verba considerat⁵ : « Cum arundine percussum est Christi caput, et cum arundine offertur sibi potus amarus, ut in omnibus ostendatur Judeorum et torquentium Christum honorum omnium tota vacuitas, et eorum ariditas a virtute, nec non ex ultione cito futura. Nam ab ariditate nomem sumpsit arundo, ut instrumentum hoc passionis mala significatione atque presagio male agentibus omnino conveniat. Calamus calamitatem insinuat, qua nulla major, quam non impleri de Christo, aut de ipso per delictum vacuum fieri. Vacua enim in interioribus est arundo, et præcisa cito arescit. » Ubi observanda sunt verba illa : « Calamus calamitatem insinuat. » Quis enim unquam audivit calamitatem inexplicabiliorem, magisque compassivam calamitatibus illis, quæ in

¹ Ps. LXXI, 3. — ² ALB. MAG., in Marc. — ³ THREN., I, 8. — ⁴ Ps. LXXI, 11. — ⁵ Ps. CXLIV, 13. — ⁶ SIMON DE CASS.

pœnam crucifixionis Christi, civitati sanctæ Jerosolymæ imo toti populo Hebræorum fuerunt immisæ ? Ludovicus Cardinalis sequentem adducit moralitatem, otiosis a lethargo desidiæ suæ excitandis perutilem ; ita enim scribit¹ : « Cum arundine Christum in capite percutiunt, qui per vacuam, id est, otiosam vitam Christum offendunt, qui est caput nostrum, a quo in omnes sensus nostros vitales operationes defluunt, qui et operum nostrorum exempla nobis præbuit. Christus dolet, et pungitur usque ad sanguinem de otio nostro, quia videt, quod exempla sua non fructificant in nobis. » Beda in Marcum scribens sequentem insinuat considerationem² : « Et quidem milites eum, quasi qui Deum seipsum falso dixisset, illudentes adorabant ; sed sunt hodie (quod est graviori, vesanie) qui eum certa fide, ut Deum, adorant, sed perversis actibus, mox verba ejus, quasi fabulosa, despiciunt, ac promissa regni illius temporibus illecebris longe postponunt. »

DISCURSUS XII.

LUDIBRIORUM, QUIBUS MILITES CHRISTO INSULTARUNT, PONDUS ET GRAVITAS CONSIDERATUR.

IDEA SERMONIS. — 1. Christus plusquam omnia alia tormenta sensit ludibia, quibus illusus fuit. Ludibia illa tendebant in summam famæ et existimationis Christi vilipensionem. — 2. Christus invitat cœlum et terram ut videant quam indignis modis illudatur a Judæis. — 3. David mansuetissimum aquo animo non tulit irrisiones. — 4. Deridentes Christum plurimi fuerunt. Novem modis Christus fuit derisus. Aliæ descriptiones hujus derisionis. — 5. Sampson, quod hanc derisionem ejusque pœnam, fuit figura Christi. — 6. Oibus pœnis ultus fuerit Deus illas derisiones. — 7. Documenta ex hac derisione.

Illudebant ei. Matth., xxvii, 9.

1. — Tametsi humanitas Filii Dei, et Filii Mariae, delicatissima constans complexione, supra modum acerrimos sustinuissest ex omni corporis parte dolores, prout facile unusquisque conjicere potest ; attamen de solis lamentatur ludibriis, dicens³ : *Tota die verecundia mea contra me est, et confusio faciei meæ cooperuit me.* Etenim flagella quidem contusionibus suis ad ossa usque perlingebant, at vero contumeliae, derisiones et ludibia, quæ honorem et reputationem ejus vulnerabant, ipsam ejus animam transfigebant. Refert Plutarchus de Alcibiade, ipsum deos suos in testes advocabasse, quod nunquam adeo vivaciter senserit, se in Lycaoniam proscriptum fuisse in exilium, cunctisque facultatibus suis fuisse privatum, nec non multis vulneribus confossum, quam dictum quoddam ludibriose et subsannatorium, quod a Ctesiphonte,

¹ LUD. CART., ib. — ² BEDA, in Marc. — ³ Ps. XLIII, 6.

viro quodam plebeio, in ipsum pronunciatum fuerat. Rex Saul in bello se a Philisthæis victum et vulneratum esse cernens, timensque, ne vivus etiam num in illorum devineret in nus, armigerum sum rogavit, dicens¹ *Evagina gladium tuum, et percutie me, ne forte veniant incircuncisi isti, et interficiant me illudentes mihi.* Quasi diceret, ut Abulensis observat² : « Non tam ipsam mortem quam irrisiōnem, sentirem. » Etenim inimicorum manibus in bello occidi, nullam in se habebat ignominiam ; at vero ab illis illudi, et derideri, rex ille magis exhorrescat, quam ipsam mortem, licet hæc *omnium terribilium terribilissima sit.* Nec solum hic reprobus rex qui lumen pariter et timorem Dei amiserat, mortem ludibriis meliorem et mitiorem esse censuit : verum etiam S. propheta Job, de quo æternæ Veritas in conspectu cœli et terræ testimonium perhibuit, quod nullus in perfectione et sanctitate ei similis esset, quicque a Deo omnibus futuris sæculis, velut veræ et solidæ patientiæ speculum et prototypon, propositus erat, derisiones et sannas vivacissime in corde suo persensit, licet alias intrepidus et constans, filiorum omnium, et facultatum suarum jacturam, neconon crudelem ulcerum suorum carnificinam exceperet. Cum enim se verbis ludibrii a quibusdam audisset impetum, quibus ne quidem gregum suorum canes confidere volueret ; nec non a propria uxore, et aliis se derideri percepisset, continere se non potuit, quin in hæc verba prorumperet³ : *Si flagellat, occidat semel et non de pœnis innocentum rideat.* Idem quoque in principio capituli xxx idem lamentum repetit, dicens⁴ : *Nunc autem derident me juniores tempore.* Et quidem Hugo motivi quoddam insinuat, cur magis ex derisione, quam ex honorum omnium iunctura cruciatus fuerit ; ait enim⁵ : *Reminiscitur Job quanta afflictis exhibuerit beneficia pietatis, qui nunc a stultis et penitus indignis derideretur.* Quod si ita est, profecto multo magis poterat auctus dolor Christi, ex eo quia se ab illis derideri videbat, quos majoribus et pluribus beneficiis affecerat ; siquidem *pertransiit benefaciendo et sanando omnes.* S. Bernardus derisiones, quibus Christus subsannatus fuit considerans, exclamat, dicens⁶ : « Quis unquam regnans in cœlo, aut peregrinans in terra deorsum audiens aut mente pertractans, quomodo factus est opprobrium hominum ipse Dominus Angelorum poterit lachrymas continere etiam in cœlo, ubi impossibile est flere ? » S. Laurentius derisiones illas, licet non Christi corpus, sed famam, et existimationem dilacerarint, crudelis tamen appellare non dubitat, inquiens⁸ : « O inaudita a sæculis crudelitas ! O horrendum spectaculum Regem aspicere gloriæ, cui colo-

¹ VICT. ANT., a Luc. Brug. in Matt. cit. — ² THREN., IV, 49. — ³ TERT., de Patient. — ⁴ SALM., t. V, tr. 30. — ⁵ VICT. ANT., in Marc., xv, 28. — ⁶ S. AMBROS., in Ps. CXVIII.